УДК: 911.6 (575.172)

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ЖОЙ НОМЛАРИНИНГ ГЕОГРАФИК ЖИҲАТДАН ТАДҚИҚ ҚИЛИНИШИ

Балтабаев Омирбай Осербаевич
Ажиниёз номидаги Нукус давлат педагогика институти ассистенти география фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD)
baltabaev.omirbay@ndpi.uz
Узакбаев Коблан Кеунимжай улы
Ажиниёз номидаги Нукус давлат педагогика институти ассистенти
Ешниязов Б.А., Жаксымуратов А.Б.
Ажиниёз номидаги Нукус давлат педагогика институти талабалари
Нукус шаҳри, Қорақалпоғистон Республикаси, Ўзбекистон

АННОТАЦИЯ

Ушбу мақолада Қорақалпоғистон ҳудудидаги жой номлари яъни топонимларнинг географик жиҳатдан тадқиқ қилиниши тарихий ва илмий манбалар асосида чуқур ўрганилган. Хорижий ва маҳаллий географ олимларнинг Қорақалпоғистон ҳудудидаги географик номларни ўрганишга бағишланган қимматли топонимик асарлари хронологик жиҳатдан таҳлил қилинган.

Калит сўзлар. *Географик номлар, топонимлар, топотерминлар, Қорақалпоғистон топонимлари, географ олимлар, маҳаллий географик терминлар.*

КИРИШ

Географик номлар яъни топонимлар бу инсонларнинг ҳаёти давомида яъни туғилишидан умрининг охиригача ҳамроҳлик қилувчи, ўзида кўплаб тарихий, географик, лингвистик маълумотларни ташувчи тарихий-маданий, номоддий меросимиз саналади. Топонимлар орқали биз кўплаб тарихий фактларни, ҳудудларнинг табиий-географик шароитларини, ижтимоий-иқтисодий, сиёсий-географик жараёнларини, аҳолининг ҳаёти, урф-одати, маданияти ва тил хусусиятларини ҳам аниқлашимиз мумкин [30]. Шундай экан, биз ҳудудимиздаги ҳар қандай географик номларнинг пайдо бўлишини, тарқалишини, ўзгаришини, уларнинг қандай маънога эга эканлигини аниқлашимиз зарур.

Маълумки, қорақалпоқ номининг келиб чиқиши, этноним номларининг ва шу ҳудуддаги шаҳар, қишлоқ, кўл, дарё ва бошқада географик объект номларининг келиб чиқишига қадим замонлардан ҳозирги даврга қадар кўплаб

соҳа олимлари, лингвист ва географлар, тарихчи ва этнографлар қизиққан ва ўзларининг илмий ишларида ҳудуднинг географик номлари ҳақида фикрларини билдириб келган. Қорақалпоғистон топонимикаси ҳақида таниқли топонимист олим Е.Бердимуратов қуйидагича ёзади: «Қорақалпоқ топонимикаси, бошқа таниқли тилларнинг топонимикаси сингари, ўтмишдан бошланган узоқ тарихий даврлар давомида пайдо бўлган ва ривожланиб келган. Улар тилдаги махсус атамалар қатлами сифатида кўзга ташланади ва бошқа атамалардан хусусиятлари билан ажралиб туради» [15].

Асосий қисм. Қорақалпоғистон ҳудуди бой топонимик маълумотларга эга бўлиб ҳудуд топонимикаси қадим даврлардан ҳозирги кунга қадир тадқиқ қилинмоқда. Қорақалпоғистон ҳудудидаги географик номларнинг айрим масалалари, ҳудудда жойлашган тарихий жойлар, шаҳар номлари, кўплаб гидрообъект номлари ҳақида бир қатор олимларнинг асарларида учратамиз.

XX арснинг бошида Орол денгизини тадқиқ қилган Л.С.Бергнинг «Аральское море» деб номланган илмий монографиясида Орол денгизи, унинг номи, денгиздаги баъзи географик номларнинг келиб чиқиш тарихи ва этимологияси ҳақида аниқ маълумотлар келтирилган. Олим Орол денгизи илгари Курдер, Журжания, Хоразм, Женд кўли сингари тарихий номланиши кўплаб манбалар асосида аниқланган. Л.С.Берг Хорезм тарихчиси Абулғозининг фикрларини келтириб қуйидагича таъкидлайди: Орол деган ер Амунинг дельтаси, бу тюркча Арал деб Амударёнинг денгизга қуядиган жойини атаган. Амударёнинг қуйида жойлашган маҳаллий халқ Араллилар деб аталиб келинган. Мана шу, Араллилар деган элнинг номи билан Орол денгизи номи келиб шиққан бўлиши мумкинлигини ва шунингдек, «Арал» орол эканлигини таъкидлаб, Атаўли (Оролли) денгиз маъносида бўлиши мумкинлигини таъкидлайди [16]. Шунингдек, Амударё дарёсининг тарихий номи Окс, Амул, Жайхун бўлганлиги тўғрисида ҳам маълумотлар келтирилган.

Мустақиллик йилларида Қорақалпоғистоннинг географик номларининг долзарб муаммолари билан кўплаб географ олимлар шуғулланган ва ҳозирги кунда ҳам ўзларининг тадқиқот ишларини олиб бормоқдалар. Қорақалпоғистон топонимикасига тааллуқли илмий мақолаларини журнал ва газеталарда эълон қилиб борган Ж.Матмуратовдир. Олим Қорақалпоғистон топонимикасининг умумий белгилари сифатида, элимизнинг тарихи, ҳудудининг табиий шароити ва маҳаллий халқларнинг тил хусусиятлари билан узвий алоқадор эканлигини таъкидлайди. Географик номларни таҳлил қилар экан, у республикамизда энг кўп учрайдиган топонимик номлар бу гидрографик объектлар эканлиги яъни, республикамизнинг ҳар минг км^2 майдонга гидрографик объектларнинг бирдан

иккиси тўғри келганлиги ҳақида маълумотлар бериб ўтади [19; 20]. Хусусан, республиканинг картографик маълумотлари таҳлили асосида 400 дан ортиқ географик номларни аниқлайди, шундан 193 таси гидрографик объектлар – кўллар, дарё, каналлар ва коллекторлар, 133 таси овуллар, аҳоли пунктлари ва шаҳарлар, 61 таси тоғ, ер ва қазилма бойликлар кони, 8 таси табитни муҳофаза қилиш хўжаликлари номлари эканлигини таъкидлаб ўтган [19; 20].

Қорақалпоғистон топонимларини кенг миқёсда географик жиҳатдан тадқиқ қилган Қ.М.Сейтниязов ҳисобланади. Олим асосан Қорақалпоғистоннинг шимолий Бўзатов, Кегейли, Қораўзак, Тахтакўпир, Чимбой туманлари топонимларини табиий географик жиҳатдан тадқиқ қилган бўлиб, унинг тадқиқот ишида топонимларнинг қорақалпоқ ва рус тилларида ёзилиш қоидалари ва транскрипцияси, маҳаллий географик терминлар ҳақида батафсил маълумотлар берилган. Шу билан бирга, жами 500 дан ортиқ топоним шундан 250 га яқин ойконимнинг этимологияси аниқланган ва Қорақалпоғистонда дастлабки топонимик картани яратган [22].

Қ.М.Сейтниязов тадқиқот ишида Қорақалпоғистон ўнг қирғоқ шимолий туманлари топонимларини семантик жиҳатдан қуйидагича ғуруҳларга ажратди: [22] 1. Инсон исми, фамилияси, тахаллуси ва лақабига боғлиқ вужудга келган географик номлар, антропотопонимлар; 2. Халқ ва уруғ номларига боғлиқ вужудга келган географик номлар, этнотопонимлар; 3. Инсонларнинг касб-ҳунари билан боғлиқ географик номлар; 4. Ўсимлик ва ҳайвонот дунёси билан боғлиқ вужудга келган географик номлар; 5. Географик терминлар иштирокида вужудга келган географик номлар; 6. Гидронимлар; 7. Жой рельефига боғлиқ ҳолда вужудга келган географик номлар; 8. Фойдали қазилма билан боғлиқ вужудга келган географик номлар; 9. Тушунарсиз географик номлар.

Шунингдек, олим географик терминлар [27], маҳаллий географик терминлар [25], топонимиканинг тадқиқот усуллари [37; 38], географик номлар ва терминларнинг тўғри ёзилишига [22; 23; 35] бағишланган бир қатор илмий ишларини журнал ва конференцияларда нашр эттирган.

Таниқли топонимист олим С.Қораевнинг «Ўзбекистон вилоятлари топонимлари» [18] асарида Қорақалпоғистоннинг 100 га яқин топонимларининг этимологияси ҳақида маълумотлар келтирилган. Олим Қорақалпоғистон топонимларининг 1/5 қисми этнотопонимлар ҳисобланишини, шу билан бирга, ойконимларнинг аксарият қисми этнонимлар билан аталганликларини таъкидлаб ўтган. Шунингдек, *овул* термини 200 га яқин, *кўл* термини 40 дан артиқ ва *қала* термини эса 30 га якин шаҳар-овул номларида иштирок этганлигини ёзади.

Қорақалпоғистон топонимлари, уларнинг пайдо бўлиш қонуниятлари, классификацияси, этнотопонимлар ва маҳаллий географик терминлар ҳақида кўплаб маълумотларни Ф.Б.Уринбаеванинг ҳам илмий мақолаларида учратишимиз мумкин. «Қорақалпоғистон жой номларининг шаклланишида маҳаллий географик терминлар роли» [26] номли мақоласида Қорақалпоғистон ҳудудида тарқалган кўплаб маҳаллий географик терминлар ҳақида маълумотлар беради ва уларни қуйидагича 3 та типга ажратади: 1. Сув объектларига, сувнинг хусусиятларига ва ҳаракатига боғлиқ терминлар (гидронимик терминлар); 2. Ер юзаси хусусиятларига, рельеф шаклига боғлиқ терминлар (оронимик терминлар); 3. Аҳоли яшаш манзилгоҳларига оид терминлар (ойконимик терминлар).

П.Н.Ғуломов билан ҳаммуаллифликдаги «Қорақалпоғистон топонимларини таснифлаш масалалари» [17] номли мақоласида Қорақалпоғистон географик номларини қуйидагича гуруҳларга ажратади: I. Табиий географик объектлар номлари: II. Маъмурий объектлар номлари. I. Табиий географик объектлар номларига боғлиқ топонимлар ўз навбатида қуйидагича кичик гуруҳларга ажратилган. 1. Гидронимлар, яъни сув объектларининг номлари: а) антропогидронимлар; б) этногидронимлар; в) фито ва зоогидронимлар; г) сувнинг хусусиятига боғлиқ гидронимлар; д) объектнинг географик ўрни, ташқи кўриниши, ўлчами, пайдо бўлган вақти ва ҳолатига боғлиқ гидронимлар. 2. Оронимлар, яъни рельефга боғлиқ топонимлар: а) антропооронимлар; б) сув объектларига боғлиқ номланган оронимлар; в) фитоним ва зоонимларга боғлиқ оронимлар.

М.Т.Миракмалов ва М.М.Авезовнинг «Қорақалпоғистон Республикаси топонимларининг табиий географик хусусиятлари» [21] номли мақоласида Қорақалпоғистон Республикаси топонимларини жойнинг географик ўрни, ҳолати ва ўзига хос хусусияти ҳамда рельеф билан боғлиқ номлар, сув объектлари билан боғлиқ номлар (гидронимлар), тоғ жинслари, тупроқлари, ўсимликлари ва ҳайвонот дунёси билан боғлиқ бўлган жой номлари сифатида учта гуруҳга ажратиб таҳлил қилади ва шунингдек, республика гидронимлар таркибида *яп (жап)* 15%, *кўл* 14% энг кўп учраши ёзилган.

Қорақалпоғистон ойконимларини ижтимоий-географик жиҳатдан тадқиқ қилишда О.О.Балтабаев ўзининг илмий-тадқиқот ишларини олиб борган. Муаллиф ўзининг тадқиқот ишларида Қорақалпоғистон Республикаси ойконимиясининг ички ҳудудий тафовутлари ва уларга таъсир этувчи ижтимоий-географик омиллар, республикани ойконимик районлаштириш, Қорақалпоғистондаги аҳоли пунктлари номларининг хронологик таркиби ва

тарихий-маданий мерос элементлари сифатидаги аҳамиятини тадқиқ қилди [11]. Унинг илмий-тадқиқот ишида ҳудудий ойконимик тизимлар таркиби (структураси)нинг йўналишлари (спектрал-стратиграфик, лексик-семантик, сўз ясалиши бўйича, хронологик, интеграл (ҳудудий)) ва уларга таъсир этувчи ижтимоий-географик омиллар мажмуи назарий жиҳатдан асосланган; Қорақалпоғистон Республикаси ва унинг таркибидаги маъмурий-ҳудудий бирликлари ойконимияси (жами 1151 та жой номи)нинг спектрал-стратиграфик (тил), лексик-семантик (мазмуний) ва сўз ясалиши бўйича (топотерминологик) таркиби миқдорий жиҳатдан таҳлил қилиниб, бу борадаги ҳудудий тафовутлар ва уларга таъсир кўрсатган ижтимоий-географик омиллар аниқланган; илк бор Қорақалпоғистон ойконимияси тил, лексик-семантик ҳамда топотерминологик таркибидаги ички тафовутларининг комплекс таҳлили асосида республиканинг икки поғонали (2 та район ва 7 та кичик район) ойконимик районлаштириш схемаси ишлаб чиқилган; Қорақалпоғистон ойконимлари шаклланиш давридан келиб чиққан ҳолда 3 та хронологик қатламга (совет давридан олдин (жумладан, Мустақиллик йилларида қайта тикланган), совет даврида ва Мустақиллик йилларида шаклланган) ажратилган ҳамда шу асосда республика ва унинг таркибидаги туманлар ойконимиясининг тарихий турғунлиги баҳоланган; «топонимик мерос» тушунчасининг моҳияти ва унинг элементларини белгилаш мезонлари (жой номларининг тарихийлиги, рамзийлиги ва тарихий-маданий қадрияти билан боғлиқ жами 9 та мезон) ишлаб чиқилган ва шу асосда Қорақалпоғистон Республикасининг топонимик мероси объектлари тариқасида тан олишга тавсия этилаётган ойконимларнинг маъмурий-ҳудудий бирликлар кесимидаги реестри шакллантирилган.

Тадқиқотчининг бир қатор илмий ишларида Қорақалпоғистон Республикаси топонимлари [5;10;24;32;34] ва уларнинг ўрганилиш тарихи [14;30], топонимларнинг лексик-семантик хусусиятлари [33;39;40], топонимларни тарихий меросимиз сифатида асрашга бағишланган «топонимик мерос» тушунчаси ва унинг моҳияти [3;4] шунингдек, республика ойконимлари ва уларнинг пайдо бўлишида маҳаллий географик терминларнинг роли ва аҳамияти [1;2;6;7;8;9;12;13;25;28;29;31] таҳлил қилинган.

ХУЛОСА

Тадқиқот натижаларидан кўришимиз мумкинки, Қорақалпоғистон топонимларининг турли йўналишлари бўйича географ олимлар томонидан кўплаб илмий-тадқиқот ишлари олиб борилган. Шунга қарамай ҳанузгача топонимларнинг табиий географик тарқалиш ареаллари аниқланмаганлигини, ГАТ технологиялари асосида электрон топонимик хариталар

яратилмаганлигини кўрамиз. Бу эса республика топонимларини янада чуқурроқ тадқиқ қилишни тақозо этади.

ФОЙДАЛАНИЛГАН АДАБИЁТЛАР (REFERENCES)

1. Алланазаров К.Ж., Балтабаев О.О. Жергиликли географиялық терминлерге қысқаша сыпатлама (оронимиялық терминлер мысалында) // «География – келешекке көз қарас» атамасындағы республикалық илимий-теориялық конференция материаллары топламы, 07-08.11.2018. – Нөкис. – Б. 12-14.
2. Алланазаров К.Ж., Балтабаев О.О. Өзек термини ҳәм оның топоним пайда етиўдеги орны (Қарақалпақстан Республикасы Тахтакөпир районы мысалында) // «Бутун жаҳон атроф-муҳофазаси куни»га бағишланган «Жанубий Оролбўйи табиий ресурсларини оқилона фойдаланиш» VII Республика илмий-амалий конференцияси материаллари тўплами. – Нукус, 2018. – Б. 128-130.
3. Балтабаев О.О. Қорақалпоғистон Республикасининг географик номларини топонимик мерос объектлари сифатида муҳофаза қилиш масалалари // Өзбекстан Республикасы Илимлер Академиясы Қарақалпақстан бөлиминиң ХАБАРШЫСЫ. 2023-жыл, 1-сан. – Б. 45-49.
4. Балтабаев О.О. Қорақалпоғистон Республикасида топонимик мерос объектларини муҳофаза қилиш масалалари // Zamonaviy geografik tadqiqotlar: nazariya, amaliyot, innovatsiya Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari to'plami. – Samarqand, 2023. – B. 215-219.
5. Балтабаев О.О. Қарақалпақстан ойконимлериниң пайда болыўында гидрообъектлердиң роли ҳәм әҳмийети //Ilim hám jámiyet. – 2022. №4. – Б. 31-33.
6. Балтабаев О.О. Тахтакөпир районы ойконимлери ҳәм жергиликли географиялық терминлер // География илими ҳәм оны оқытыўдың актуаль мәселелери атамасындағы Республикалық илимий-теориялық онлайн конференция материаллары. – Нөкис, 2020. – Б. 51-53.
7. Балтабаев О.О. «Таў» термини топотермин сифатида // «XXI асрда илм-фан тараққиётининг ривожланиш истиқболлари ва уларда инновацияларнинг тутган ўрни» мавзусидаги Руспублика илмий 3-онлайн конференцияси тўплами. 30.04.2019. – Б. 144-146.
8. Балтабаев О.О. Жергиликли географиялық терминлер топотермин сыпатында («таў» термини мысалында) //Ўзбекистонда илм-фан ва таълим» мавзусидаги Республика миқёсидаги илмий конференция тўплами. – Қўқон. – 2020. – №1. – Б. 64-67.
9. Балтабаев О.О. Ойконимиялық терминлер ҳәм олардың топоним пайда етиўдеги орны (Тахтакөпир районы мысалында) // «Орол минтақаси ва қўшни ҳудудларда комплекс географик тадқиқотларнинг муаммо ва истиқболлари»

номидаги Халқаро илмий-амалий конференцияси, 15-16.05.2018. – Нөкис. – Б. 133-135.
10. Балтабаев О.О. Тахтакөпир атамасы ҳәм оның келип шығыў тарийхы // Международная научно практическая online-конференция Интеграция в мире и связь наук. Г.Баку, октябрь 2020 г. – С. 68-69.
11. Балтабаев О.О. Қорақалпоғистон Республикаси ойконимларининг ижтимоий-географик таҳлили. География фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) диссертацияси автореферати. – Самарқанд, 2022. – 45 б.
12. Балтабаев О.О. Мўйноқ тумани ойконимлари ва маҳаллий географик терминлар // Life Sciences and Agriculture (электронный научно-практический журнал). 2020. №2. – Б. 30-33.
13. Балтабаев О.О. Маҳаллий оронимик терминлар ва Тахтакўпир тумани оронимлари //Евразийский журнал академических исследований. – 2023. – Т. 3. – №. 2 Part 4. – С. 205-209.
14. Балтабаев О.О. Қарақалпақстанда топонимикалық изертлеўлер // Магистрантлардың илимий мийнетлериниң топламы. – Нөкис. 2019. – Б. 66-69.
15. Бердимуратов Е. Топонимиялық атамаларға дыққат аўдарайық // Еркин Қарақалпақстан газетасы. 2000, - №73(17355).
16. Берг Л.С. Аральское море. – Санк-Петербург, 1908. – 580 с.
17. Ғуломов П.Н., Уринбаев Ф.Б. Қорақалпоғистон топонимларини таснифлаш масалалари // Ўзбекистон География жамияти ахбороти. №38. 2011. – Б. 39-43.
18. Қораев С. Ўзбекистон вилоятлари топонимлари. – Т.: O’zbekiston milliy ensiklopediyasi, 2005. – 240 б.
19. Матмуратов Ж. Өзлеримизде де пәкизе атамалар бар ямаса қарақалпақ топонимикасына байланыслы гейпара ойлар // Әмиўдәрья. 1991. №10. – Б. 123-126.
20. Матмуратов Ж. Карақалпақ топонимикасы машқалалары ҳаққында. // Совет Қарақалпақстаны газетасы. 1991, - №126 (15795).
21. Миракмалов М.Т., Авезов М.М. Қорақалпоғистон Республикаси топонимларининг табиий географик хусусиятлари // Проблемы и перспективы комплексных географических исследований в Аральском регионе и сопредельных территориях. Материалы Международной научно-практической конференции (Нукус, 15-16 мая 2018 г.) - Нукус, 2018. – С. 104-106.
22. Сейтниязов К.М. Топонимы северных районов правобережья Каракалпакии: Диссертация на соис. к. г. н. –Т.: 1998. – 138 с.
23. Сейтниязов К.М., Балтабаев О.О. Некоторые вопросы о стандартизации топонимов Каракалпакии // Международная конференция («ГЕОГРАФИЯ,

ЖАСЫЛ ЭКОНОМИКА, ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТУРИЗМ КОНТЕКСТІНДЕ ТҰРАҚТЫ ДАМУДЫ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ» халықаралық ғылыми-практикалық конференция материлдары. 09.04.2021. – Ақтөбе). – С. 136-139.
24. Турдимамбетов И.Р., Балтабаев О.О. Қорақалпоғистон Республикаси фитотопонимлари таҳлили // Ўзбекистон География жамияти ахбороти. 2020. 58-жилд. – Б. 192-197.
25. Турдымамбетов И.Р., Сейтниязов К.М., Балтабаев О.О. Сай жергиликли гидронимиялық термини топотермин сыпатында (Қарақалпақстан Республикасы мысалында) // «География илими ҳәм оны оқытыўдың актуаль мәселелери» атамасындағы Республикалық илимий-теориялық онлайн конференция материаллары топламы. 22.04.2020. – Нөкис. – Б. 4-6.
26. Уринбаева Ф.Б. Қорақалпоғистон жой номларининг шаклланишида маҳаллий географик терминлар роли // Ўзбекистон География жамияти ахбороти. №37. 2011. – Б. 33-36.
27. Шаниязов Б.Ж., Сейтниязов К.М., Зарымбетов А.А., Балтабаев О.О. Сапарбаева М.Б. Географиялық терминлердиң инглисше-русша-қарақалпақша түсиндирме сөзлиги. – Нөкис. 2020. – 192 б.
28. Allanazarov, K. J., & Baltabaev, O. O. The term of zhap and its role in prodicing toponyms (the research is based on the toponymy Takhtakopir District of the Republic of Karakalpakstan). *Science and Education in Karakalpakstan*, *1*(9), 52-55.
29. Allanazarov K, U. F., & Baltabaev, O. (2018). Qaraqalpaqstanda kól termininiń toponim payda etiwdegi roli (Taxtakópir rayonı mısalında). *География пәни ҳәм оны оқытыўдың актуаль мәселелери» атамасындағы Республика илимий-әмелий конференциясы материаллары топламы. Нөкис*, 5-7.
30. Baltabaev, O. O. (2022). Geographical study of place names in the territory of Karakalpakstan. *Экономика и социум*, (5-2 (92)), 61-65.
31. Oserbayevich, B. O. (2021). The role of local hydronymic terms in the formation of oykonims of the takhtakupir district of the republic of Karakalpakstan. *ACADEMICIA: AN INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY RESEARCH JOURNAL*, *11*(2), 320-325.
32. Baltabaev, O. O. (2020). THE ETYMOLOGY OF THE TAKHTAKUPIR TOPONYMY. *Экономика и социум*, (12 (79)), 38-40.
33. Baltabaev O.O. Taxtakópir rayonı oykonimleriniń leksika-semantikalıq quramı hám onı kartalastırıw // Ilim hám jámiyet, 2022. №3, - B. 59-61.
34. Baltabayev OO, T. Z., & Sheripov, B. R. (2023). TAXTAKO‘PIR TUMANI GIDROOYKONIMLARI ETIMOLOGIYASI. *International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research*, 407-410.

35. Khakimov K.M., Kamolov M.N., Baltabaev O.O., Seitniyazov K.M. Geographical names // Journal of Critical Reviews (JCR), Malaysia. 2020, Vol:7(6): 121-124. DOI: http://dx.doi.org/10.31838/jcr.07.06.24
36. Omirbay B. Study of oikoyms in socio-economic geography //EPRA International Journal of Multidisciplinary Research (IJMR). – 2023. – T. 9. – №. 5. – C. 149-151.
37. Seitniyazov K. M., Baltabaev O. O. Methods for toponymical research of objects // Fan va jamiyat. – 2020. – №.4. – C. 28-29.
38. Turdimambetov IR, Seitniyazov KM, Baltabayev OO. Methods of toponymic researches of peoples geographical terms in the Republic of Karakalpakstan. Science and Education in Karakalpakstan. 2020; 2(14): 109-11.
39. Turdimambetov I.R., Baltabayev O.O. Qoraqalpog‘iston Respublikasi Qorao‘zak tumani oykonimlarining leksik-semantik tahlili // Samarqand davlat universiteti ilmiy tadqiqotlar axborotnomasi. №3 (133). B. – 119-125.
40. Turdimambetov I.R., Baltabayev O.O. Oykonimlarning leksik-semantik tasnifi // «Сборник материалов IV международной научно-теоретической конференции «Актуальные вопросы естественных наук». – Нукус, 2023. – С. 145-148.